ANUL I. No. 7 DECEMBRIE 193[illegible]

Dimândarea

REVISTĂ NAȚIONALĂ DE EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

SUMARUL:

BUCUREȘTI
Tipografia ziarului „UNIVERSUL", Strada Brezoianu, 23–25 — C. [illegible]

ABONAMENTE:

Pentru studenți și coloniști	200	lei pe an
„ particulari	500	„ „ „
„ instituții	1000	„ „ „

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA

ISAIA I.

Strada Dimitrie Orbescu No. 9, Sect. III București

Anul I. No. 7 Decembrie 1937

„DIMÂNDAREA"

REVISTĂ NAȚIONALĂ DE EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

A P A R E L U N A R

ION I. MOȚA

— Majadahonda, 13 Ianuarie 1937 —

Ion I. Moța, dela prima vedere, te impresiona: extraordinara sa vioiciune în ochi, străfulgerări de gânduri și sentimente.

Mijlociu de statură, mai mult mic, avea un ritm sacadat în mers și musculatură în gesturi.

Se lua la întrecere la urcarea muntelui Rarău în Bucovina sau era printre primii în marșuri sau în exercițiii în taberile de muncă.

Dar ființa lui dinamică era spirituală.

Voia realizări veșnice, nu-l mulțumea vorba și inițiator în toate, era neobosit pentru Legiune, în procese, în acțiuni, în conferințe, în veșnic contact cu Căpitanul, cu care se legase pentru eternitate și pentru care avea dragoste nemărginită și, abnegație idolatră.

L-am auzit de mai multe ori vorbind, dar în anul 1936, parcă se simția în glasul acela tăios și duios, pătrunzător ca o melodie de lebădă murindă, ceva supranatural, ceva care împerechia Legiunea cu eternitatea și cu viitorul nemuritor al acestui neam.

In două rânduri, mai cu seamă, și-a desfășurat programul, ținta și idealul Legiunii la Galați, într'un proces al Căpitanului, și la București, la sediul central, în fața studenților noi înscriși cari depuneau jurământul.

La Galați, într'o sală a Tribunalului, în fața juraților, se pleda procesul generației Căpitanului care era și a lui Moța.

O generație de sacrificiu perpetuu, nu numai de sacrificiu, ci a unei generații de martiri, neînțeleasă la început, strivită de aceia cari trebuiau s'o protegue, s'o ajute, — dar neînvinsă prin credința ei, prin înflăcărarea ei dumnezeiască sub scutul celui mai mare și mai războinic dintre Arhangheli.

Moța cerea (la Galați) juraților înțelegere, să nu jude-

ce ca tribunal popular un incident, ci o mare tragedie a națiunii acesteia.

Astfel, în concepția și în creerul de foc al lui, Garda de Fier era o oștire de cruciadă, ce s'a legat și dincolo de moarte. Ințelese ca nimeni altul într'un moment de eclipsă aproape, pericolul nimicitor prin care trece Crucea lui Hristos.

Și-a dat seama, că și în Legiune, și în acest popor batjocorit, lovit, buimăcit de șarlatani, adus la sapă de lemn, la boli și pieire, s'a convins că **nu a fost înțeles pe deplin pericolul mortal**, că s'ar mai îndoi oamenii de jertfa Legiunii .

I

Ca un iluminat, luni întregi, a avut viziunea teribilă a Spaniei. El a propus sabia de onoare pentru colonelul Moscardo. Frământat până în cele mai ascunse fibre ale inimei, tresărind de indignare, oțerindu-se de fanatism, **vroia acum, pentru Legiune și pentru nație, să creeze temelia cea mare, indestructibilă, a credinței nepieritoare.**

Și s'a decis, în fața lui Dumnezeu și a conștiinței sale, ca și Hristos, să facă jertfa cea mare.

Adorat de soție, copii, — el însuși adorându-i, — fiind idolul părinților, mândria și onoarea prietenilor, paladinul neînfricat la dreapta Căpitanului, stâlpul de foc și de oțel al Legiunii — s'a smuls, ca vulturul din cuibul fericirii, pentru a sări în prăpastia jertfei supreme. Era pentru el o chemare dumnezeească, trecea ca un halucinat printre noi, ca o umbră, ce, în creerul înfierbântat, gândul lui mare, uriaș, pentru a fi holocaust lui Hirstos și Legiunii.

Că a fost un viteaz, că a fost un erou, că a fost un extraordinar animator, un orator emoționant și mare, un cap de lumină strălucitoare, un om politic cu viziuni profetice, un realizator neobosit — nu ar fi însemnat nimic, dacă nu ar fi fost dâra stelară a idealului său, dacă nu luăm în considerare jertfa sa fără pereche.

Când Benito Mussolini a voit să trimeată un vapor de războiu la Cadix pentru aducerea rămășitelor pământești — ale lui și ale camaradului său de ideal Marin, — când Adolf Hitler a dat onoruri ce se dau eroilor nemuritori, în fața sicriului său, când pornind din Spania cutremurată de o astfel de jertfă și trecând prin Polonia uimită până la granițele României — și de aici de-a lungul țării, când țara Românească prosternată ca în fața moaștelor lui Ștefan cel Mare sau Mihai Viteazul — închinându-se până la pământ în fața Imensei Jertfe —: toate aceste au avut loc pentrucă toți au simțit din adâncuri că s'a petrecut ceva eroic, cu repercusiuni infinite în viața poporului român și al popoarelor.

II

Al doilea discurs, de care am amintit, în Noembrie 1926, — a fost ultimul, în ajunul plecării în Spania.

Poporul românesc, în clipa de retriște grozavă de amurg de pieire, n'a rămas în prăpastia, pe care-l aruncaseră evenimentele catastrofale. Apărea atunci un cap, un căpitan, care mântuià națiunea și-i urneà mai departe destinele.

„Noi — spunea Moța — îl avem pe Căpitan. El e totul: noi suntem unelte ale lui, ale marei lui meniri. De aci necondiționata ascultare, înțelegerea jertfei complete, pentru că ea înseamnă ispășire, purificare, reînălțare spre cer. Prin el, prin Căpitanul, azi, vorbește Destinul neamului".

Apoi cobora gama înduioșării la durerile trecutului, la marea suferință a prezentului și la jertfa cea mare a viitorului.

A fost o autospovedanie, o prefață a tragediei ce se pregătea.

In concepția antică a unei tragedii, de pildă, cazna lui Prometeu de stâncile Caucazului, uciderea lui Agamemnon, orbirea lui Oedip, ele, erau jertfe de purificare, pentru neamul care a păcătuit și care trebuia să ducă mai departe făclia vieței nobile și viteze.

Neamul spurcat prin asasinate în serie, în sânul lui propriu, familia terfelită de incesturi grozave, — pentru a reînflori — trebuiau noi jertfe de ispășire și de mântuire.

Moța era un creștin, un ortodox în înaltul înțeles al cuvântului. Credea în religia lui Crist, se confunda cu perceptele ei fundamentale; prin suferință și martiriu la mântuire; prin post și rugăciune la curățenie sufletească; prin abnegație eroică la salvarea tuturor.

El rămâne Sfântul Paul al credinței legionare, pe care a trăit-o, a absorbit-o, cu tot caliciul de amărăciune până la sacrificiul cel mai mare.

Și pentru că a avut un Moța, pentru că l-a urmat un Marin, cu șirul de mucenici și de jertfiți continuu, Căpitanul și marea doctrină legionară stau acum pe baze eterne, pe dinamism vulcanic, căci „cenușa morților" — scris-a cel mai mare Apostol al Legiunii — este explozibilul neîntrecut, care dărâmă totul și învinge totul.

ION FOTI

Cugetare

Nu odată ni se întâmplă să facem greșeli nebunești. Cauza? Nenorocita susceptibilitate sau regretabilul dezacord al judecății.

N. T.

BLESTEMUL

Povestirea de față nu-i o născocire, ci o realitate, o foarte crudă realitate. Iată origina ei. Iubesc obiectele de artă: le iubesc cu pasiune. Nu odată mi s'a întâmplat să arunc ultimul ban spre a-mi procura o monedă veche, un vas sau o statuetă, desgropate în pământul Macedoniei, așa de bogat în antichități. Țăranii găsesc multe și le vând la colecționari; apele ploilor scot la suprafață cantități de geme și de monezi, de o rară frumusețe, adeseori.

Mai ales pe la trecătorile munților, unde se văd ruine de cetăți, cu inscripții și coloane sfărâmate, cu lespezi acoperite de erburi, scormonind, dai peste obiecte ce-ți vorbesc cu atâta farmec, despre o lume de mult moartă. Astfel, în anul 1911, lucrându-se la un șanț, s'a descoperit în satul **Paleo-hori,** un leagăn de marmură fină ,în care dormea un prunc, — sculptură vrednică de dalta unui mare maestru .

Arme, căști, scuturi, fel de fel de podoabe se gasesc, in deosebi, prin satele Valahazilor, sate vechi, clădite pe temeliile cetăților de odinioară. Valahazii aceștia, emigrați pe coastele Asiei mici, de când cu schimbul populației între Grecia și Turcia, sunt urmașii vechilor Macedoneni, coborîtorii falangelor lui Alexandru cel Mare; au fost musulmanizați cu două veacuri în urmă și li s'a dat numele de Valahazi, pentru că nu știau de cât un singur cuvânt turcesc: acela de **„alah, dumnezeu"**, de unde și denumirea lor. In familii nu vorbeau decât limba greacă, cât au fost în Macedonia.

Obiceiurile lor, cântecele lor sunt pur grecești; întrucât au fost creștini odinioară, se păstrează încă, bisericile lor, în subterane, și, am văzut bătrâni cari se jurau pe icoana Maicii Domnului.

Ca tip, Valahazii sunt, de obiceiu, înalți, svelți, fizionomia inteligentă și expresivă, blonzi și cu trăsăturile fine și regulate

Ca viață: au păstrat obiceiul vechilor jocuri . grecești. trânta, aruncarea discului, alergările, săriturile, pugilatul; costumul lor e **fustanela** scurtă, până la genunchi.

Valahazii aceștia, agricultori hârșiți, de câte ori n'au sfărâmat cu sapele, statui minunate, găsite în pământ, crezând, în neștiința și superstițiile lor, că sunt demoni prefăcuți în piatră sau în bronz! De câte ori, inscripții de valoare istorică neprețuită n'au fost distruse, ori puse în zidurile clădirilor lor sau în pietrăria cișmelelor! Câte vase, împodobite cu superbe desenuri artistice, n'au fost aruncate la gunoae, fără remușcare și căință! Ce de obiecte de artă n'au fost vândute pe un kilogram de fer.

Vara anului 1912. Luna lui August. Mă coborâsem de la munte la Grebena, capitală de plasă. O căldură înăbușitoare. Orașul părea pustiu din pricina arșiței. Nici un suflet pe stradă. Zăduf și muște, muște și zăduf. Obosit de drum, m'am întins sub bolta viței din curtea frumos pietruită. Până să adorm, mă tot gândeam, la o mică călătorie ce trebuia s'o fac într'un sat de Valahazi, pentru o cumpărătură de monezi antice. Obsesie sau nu, de cum am ațipit, am și visat un vis foarte ciudat: am visat adică, că o femee tânără, de o frumusețe răpitoare, îmbrăcată în costum vechiu elenic, ședea pe o piatră albă, ținând la sân un copilaș, fraged ca o floare, cu bucle aurii; în fața ei, un vânător, cu capul gol, cu un băț pe umăr, la capătul căruia atârna vânatul; pe lângă el cânele de vânătoare; într'o mână vânătorul ținea o ciorchină.

Nu văzusem nici odată scena aceasta nici în stampe, nici în fotografii, nici la muzee. Cum se face că am visat așa de clar și de exact acea sculptură baso-relief, căci sculptură datorită vestitului sculptor danez Thor Walsen era, cum am constat mai târziu!

Eram vesel și trist, totodată, când m'am deșteptat din somn; vesel pentru că visasem ceva plăcut; trist pentrucă o presimțire vagă și neliniștitoare, de nenorocire, mă tulbura.

Către seară eșii în piața mare unde sunt prăvăliile de manufactură, băcănii, ceasornicării, bărbierii, în fine, tot ce poate avea un mic oraș oriental. Gândul scenei visate mă urmărea cu o stăruință de nebiruit, și mi se contura în creer cu o putere de preciziune uimitoare.

Ce străfulgerări ciudate străbat bezna inconștientului, ca să se proecteze pe placa fotografică, a creerului omenesc, imagini ce există aevea în univers — dar a căror existență nici n'o bănuim!... Ce misterioase fermentațiuni, spirituale și sufletești, dau naștere la revelațiuni supra pământești! Iată o problemă de psihologie, ale cărei tărâmuri întunecate n'au fost încă explorate de ajuns de spiritul omenesc, vecinic curios și vecinic cercetător!

Nu știu, dacă știința își va spune, vreodată, ultimul cuvânt cu privire la tainele metafisice; ceea ce știu este faptul că, intrând într'o farmacie, bătrânul Șuli, un pasionat colecționar de antichități, m'a întâmpinat cu întrebarea:

— Ai văzut obiectul acela, de o clasică frumusețe, de la Zongu ceasornicarul? Du-te de-l vezi, e foarte interesant!

Frământat de un sentiment nelămurit, de vre-o întâmplare neașteptată, mă repezii la ceasornicar. Cine are patima antichităților va înțelege ușor bătăile inimii mele: aveam aceleași friguri pe care le are jucătorul de cărți, la masa încărcată cu bancnote.

Cât ai număra o sută, am fost la ceasornicar, care lucra

într'o stradelă laterală. Visul, care îmi pricinuise o plăcută temperatură sufletească, mă enerva acum: era un amestec ciudat de plăcere și de contrarietate...

Pulsul îmi bătea mai repede, sângele curgea mai cald și mai viu, obrajii îmi erau aprinși. Mă gândeam: ce prilej de experiență și analiză sufletească!

Visasem un vis ciudat, un îndemn lăuntric mă împinse spre farmacia unde nu intrasem niciodată, întâlnii acolo pe bătrânul Șuli, pe care nu-l văzusem de patru luni, iar primul lui cuvânt a fost, în loc de **bun sosit,** îndemnul de a mă duce la ceasornicarul Zongu, spre a vedea un **obiect de artă!...** Toate aceste mi se înlănțuiră în minte cu o mobilitate și repejune fulgerătoare.

*

Iată-mă în prăvălia ceasornicarului: un om deștept, cu ochi cercetători și neastâmpărați, ce parcă sta să te ipnotizeze; un ceasornicar, care se îndeletnicește, pe lângă meseria sa, și cu strângerea de **vechituri,** cum le spunea el, pe cari le specula cu inteligență și profit.

Cumpărasem dela el câteva monede, o brățară, și eram cunoscuți: el mă specula, eu îi mulțumeam pentru **prețurile convenabile!** Admirabilă înțelegere! Când plecam, îmi spunea ,zâmbind misterios: „Mai poftim! Mai poftim!" Eu eram încântat de politețile lui și... de bunele afaceri... pe socoteala pasiunii mele fără leac....

Cum mă văzu, ceasornicarul Zongu clipi din ochi, vesel și nervos; instinctul lui puternic, de om de afaceri, nu-l înșela. Vizita mea era lămurită în capul lui.

— Să-ți arăt ceva, zise el.

— Pentru asta am și venit!

— Ceva frumos de tot, un lucru minunat; l-am păstrat dinadinsul pentru tine.

— Să-l văd! Să-l văd! răspunseiu emoționat.

Ceasornicarul, stăpân pe el însuși, calculat și concentrat, scoase o cutie de catifea roșie; iar din cutie un obiect de o artă surprinzătoare: era tabloul despre care am vorbit, săpat în iaspis, cu o neîntrecută finețe. Era ce visasem eu; dar exact ce visasem: femeea cu copilașul, vânătorul, câinele, vița de vie. Am rămas uimit. Inima îmi bătea să se spargă! Un val de căldură mi se urcă la cap: era efectul bucuriei de a fi găsit un obiect așa de interesant, sau era tulburarea firească de a fi visat ceeace vedeam în realitate. Nu-mi puteam explica misterul; nu sunt ateu, dar nici mistic nu sunt! Și totuși, de astă dată vedeam în visul meu și 'n obiectul de artă o revelație dumnezeiască!

Ceasornicarul observă emoția mea:

— Iți place?

— Negreșit! Il vinzi?

— De sigur! Ți-am spus că l-am păstrat pentru tine.

— Și cât ceri?

— Zece poli!

— Mult! E o imitație. Nu-i lucrare originală!

— O fi! Dar o imitație admirabil făcută!..

— De unde știi că-i bine făcută?

— Eu să nu știu! Dacă sunt și argintar! Câte n'au trecut **prin** mâna mea! Noi lucrăm în filigran să te minunezi; așa **ceva** însă n'am văzut; a fost o mână de aur, mâna care a săpat **în** piatra asta!.. Ce finețe! Parc'ar fi lucrată cu diamantul! **Nu** pierde ocazia!

— Iți lauzi marfa!

— De loc! Ba ți-am lăsat-o eftină marfa mea; altuia nu i-aș **da-o** nici cu preț îndoit. Crede-mă! Știu și eu ce vând!

Am plătit și am luat obiectul.

— Poftim și cutia! Este a ta!

Fugeam pe stradă ca un exaltat. In urma mea se auzi o vorbă amară:

— Sărmanul! A înebunit! Căldurile astea...

M'am dus la hotel, încetinindu-mi pasul, inima-mi svâcnea. Era pe la asfințit. Ultimele raze aprindeau geamurile, alunecând în odae, slabe ca o respirație de ofticos.

Am scos cutia din buzunar și admiram iaspisul. Fiecare trăsătură era un sentiment; o concepție artistică savantă, de o corectitudine a liniei plină de armonie, de o frumusețe și o simetrie pur helenică. Mă credeam mai bogat ca un rege, cu mica mea comoară. Imi venea să strig la trecători: — **„Hei, nătărăilor, dacă ați ști ce am căpătat pe zece poli!...**

După ce mi-am potolit bucuria, m'am uitat și la cutie. Am observat niște litere grecești și am citit: **Cine îmi va fura acest obiect, focul să-i ardă casa, prăpăd să se aleagă de ai lui și bucurie să nu aibă!** Semnat: Agaton.

Era un blestem. M'am tulburat. Nu știu de ce, o presimțire sinistră m'a copleșit. Dispoziția dispăruse, ca prin farmec. Repetam, în mod involuntar, teribilul blestem: **Cine-mi va fura...**

Devenisem melancolic. De ce? Ce demon rânjea în sufletul meu? Și cui să fi aparținut obiectul acela? Mă întrebam: Cine să fie Agaton? Și ce amintire scumpă îl va fi legând de opera minunată?

Atâtea și atâtea întrebări, curioase, treceau prin capul meu. M'am repezit la ceasornicar. Tocmai închidea prăvălia.

— Ascultă, Zongu, de la cine ai obiectul ce mi-ai vândut?

— L-am cumpărat și eu de la cineva!

— Cinei- acel cineva? N'are nume? Este om cumsecade? L-ai cumpărat de mult?

— Dacă e cumsecade sau nu, rămășag nu pun. Știu că l-am cumpărat! Noi argintarii și ceasornicarii cumpărăm și vindem toată ziua. Chitanțe nu cerem, nici nu dăm. Dacă ai vreo bănuială, îți restitui banii și-mi înapoiezi obiectul.

Cu vorba asta m'a dezarmat; am înțeles că am afacere cu un om de onoare și susceptibil.

I-am răspuns: — Nu-i vorba de asta, dar, pe cutie stă scris un blestem îngrozitor! Și voiam să știu...

Ceasornicarul surâse: Fleacuri! Vr'un suflet acru! Tu ești om care luminezi pe alții... crezi în superstiții ?...

N'am mai stăruit. Ar fi însemnat să mă micșorez în ochii lui. La despărțire mi-a zis din nou: — **Dacă nu-ți convine, îți restitui banii și rămânem buni prieteni.**

— Mulțumesc! Și am plecat!

La cafenea am jucat o partidă de biliard, am glumit cu prietenii și am uitat de blestemul ce mă tulburase o clipă. Târziu de tot m'am îndreptat spre hotel. Era liniște. Doar glasul muezinului spintecа văzduhul.

Când am intrat în odae, am simțit ca o împunsătură de stilet, tocmai în locul din spre buzunarul unde aveam obiectul: blestemul mi-a revenit în minte. In viața mea am trecut prin multe primejdii; niciuna nu m'a impresionat ca blestemul. De ce? Ce influență misterioasă exercita asupra-mi? Problemă!

Am aprins lampa, am citit din nou cuvintele de pe cutie, am dat perdelele la o parte și m'am culcat

Ațipii. Văzui cum o umbră se furișă în odae și cum se așeză lângă patul meu: era o figură de bătrân palid, trist de moarte, cu barba albă în dezordine, cu ochii sticloși — ochi de mort — și începu să-mi vorbească.

— Dă-mi obiectul, căci ai să te căești. Știi că nu-ți apar-
ține. De ce l-ai cumpărat? Eu am lucrat un an aproape ca să-l
sculptez în iaspis. Mi-am stricat lumina ochilor, lucrând la el...
Dă-mi-l, căci e sufletul meu, adorația mea! Și, par'că o mână
rece și osoasă m'a scuturat. M'am deșteptat. Luna bătea în o-
dae, lăsând o lumină palidă și tristă. Am văzut, în realitate,
sau mi s'a părut? O umbră s'a strecurat pe lângă perete și a
dispărut.

Eram sub vraja visului? Ori cineva intrase la mine? Cum?
Pe unde? Ușa era încuiată; ferestrele închise. Era, deci, o nă-
lucire, sau era aevea? Nălucire nu putea fi ,căci am simțit
mâna bătrânului pe brațul meu, iar când m'am deșteptat i-am
văzut umbra alunecând în întunerecul din colț. Atunci ?...

Am aprins lumina și mă gândeam la ciudata întâmplare.
Tot ce citisem despre spirite și spiritism îmi defila prin minte
ca pe o pânză de cinema. „Probabil, mi-am zis, va fi fost spi-
ritul maistrului ce a lucrat la mica capod'operă de sub perna
mea". Și după fel de fel de reflexiuni, adormii iarăși.

Spre dimineață, aceeași vedenie; exact aceeași. Enervat, jumătate treaz, jumătate adormit, svârlii cu sfeșnicul după umbră. Sfeșnicul izbi în geamul ușii, geamul sări în țăndări, zuruind.

Patronul și doi servitori urcară scările într'un suflet.

Au bătut la ușă. Le-am descuiat.

Am îngăimat câteva cuvinte, așa, într'o doară:

— O mâță m'a enervat; am aruncat după ea cu sfeșnicul care a izbit în geam. Nu-i nimic! Am să-l plătesc!

— Par'că-i vorba de asta! Ne-am temut să nu fie ceva oameni răi, căci trăim timpuri grele!

Și au eșit.

Eram adânc impresionat de vedenie și nemulțumit de cumpărătura ce făcusem.

*

Mijiau zorile. Rândunelele ciripeau sub strașini. Pe stradă gălăgie. Era zi de târg și veneau țărani cu turme de cârlani, cu măgăruși încărcați, voioși și bronzați de soarele verii.

M'am îmbrăcat repede și m'am dat jos. Hotelierul a venit la masa mea.

— Curios, zise el, foarte curios. Azi dimineață am găsit pe lângă ușa ta, printre bucățile de geam, o monedă veche de argint, pe care stă scris **Agaton**! Noi n'am avut alți clienți afară de tine. De urcat nu s'a urcat nimeni sus. Cui îi va fi căzut moneda? Poate ție! Ai avut o astfel de monedă la tine?

— Eu? De loc!

— Atunci? Cum îți explici?

— Zău, nu înțeleg. Dă moneda 'ncoa!

Hotelierul scoase moneda din petecul de hârtie în care o înfășurase, și mi-o întinse.

Avea mărimea unei piese de doi lei. Un cap cu cască, bine făcut, cu un relief admirabil. Pe cască, un șarpe .Inscripția. **Agaton!** Pe verso: un leu cu laba pe o broască țestoasă. Moneda era foarte bine conservată.

— Mi-o dai?

— Cu plăcere!

I-am mulțumit, am ciocnit câte un pahar de mastică, drept mulțumire.

Trecuseră aproape două luni dela întâmplarea aceasta. Pe la începutul lui Octombrie, nu se vorbea decât de războiul balcanic; era o neliniște și o îngrijorare la toți. Turcii se temeau de creștini, creștinii de Turci. Trupele se concentrau la Grebena, nodul drumului dintre Ianina, Monastir, Elasona, Selfige.

Cu steagurile desfășurate, cu baionetele sclipitoare la arme, veneau trupele de arabi, cerchezi, coniari, albanezi, îndreptându-se spre granițe. Creștinii, de frica vreunui măcel, stăteau ascunși prin beciuri. Străzile erau pustii. Pe ici-colo

câte un câine vagabond ori vreo pisică flămândă și rătăcită. Ceva sumbru, sinistru și apăsător plutea în aer. Vești despre ciocniri la graniță; cercetași greci, conduși de țărani creștini, pătrundeau pe teritoriul turcesc. Bande de antarți ardeau și prădau satele. Românii erau între ciocan și nicovală. Ne-am înarmat ca să ne apărăm. Turcii fură bătuți, orașul Grebena fu ocupat. Pe o noapte ploioasă, sumbră, urcam muntele Tișta — vr'o sută de Români — ca să mergem prin sate. Freamătul pădurilor suna așa de trist și de lugubru! Am poposit în satul Tișta: oboseala, frigul, biruiseră pe cei mai mulți. Intinși în jurul focului, au adormit cu toții. Pe mine nu mă prindea somnul. Mă gândeam la evenimentele ce urmau să vie, la soarta Românilor, la câte alte!.. .

Ca să omor timpul, am scos **Divina Comedie a lui Dante** și începui să citesc la lumina slabă a unei lămpi :

> Dianzi, nell'alba cheprése de al giorno
> Quando l'anima tua dentro dormia
> Sopro li fiori, ondi laggiù è adorno
> Venne una donna e disse: I'son Lucia
> Lasciate mi pigliar costui che dorme
> Si l'agevolerò per la sua via...

Și așa mai departe. Târziu, am a dormit și eu. După puțin m'am deșteptat, tresărind. Am visat acelaș vis pe care îl visasem cu vreo două luni înainte. Bătrânul **Agaton** mi s'a arătat iarăși în somn. Un tovarăș se trezi și el.

— N'a intrat nimeni în odae? zise el.

— Nu! am răspun eu.

— Curios! Par'că un bătrân a deschis ușa și s'a îndreptat spre tine!

— Ai visat!

Și prietenul se întoarse pe coasta cealaltă și începu să sforăe. Afară tuna și fulgera, iar pădurile murmurau... Eu n'am mai putut dormi. Vedenia bătrânului mă obseda. Spre ziuă pornirăm — caravana întreagă.

Ploaea încetase. Cerul era senin. Zorile gingașe și rumene, ca tinerețea, surâdeau pe crestele munților, pe când pădurile cântau o litanie molcomitoare.

N'au trecut multe zile și o bandă de antarți a intrat în patria mea, Avela, și au pus foc la casa mea, drept răsbunare. Casa a ars din temelii. Am aflat târziu despre aceasta, căci noi ne retrăgeam spre Albania, luptând și urmăriți de bande.

Aflând trista veste, mă gândeam : **e prologul blestemului!** Așa dar e o realitate! Bătrânul Agaton, pe care l-am visat de două ori, se răzbună!

Pe drum spre Ianina, lângă satul **Kalbaki**, am fost atacați

de o altă bandă de antarți ; după trei ore de lupte înverșunate am spart cordonul, dând jertfe din ambele părți. In învălmășeală însă am pierdut 25 de poli, singurii bani de cari dispuneam ca să ajung în România, în acele vremuri de pericole și privațiuni. Se realiza, partea a doua a blestemului, căci, în acelaș timp, cum am aflat mai târziu, ni se părăduia averea la Grebena — unde rămăsese familia, care a trebuit să se refugieze în țară, numai cu hainele de pe trup. Casa arsă, averea distrusă! Se realiza blestemul pe de-a'ntregul! Dar nu aci se opri fatalitatea ; mai cerea jertfe.

*

In luna Noembrie am plecat din frumosul oraș Ianina pentru România. O dimineață de toamnă tristă și noroasă. In depărtare se auzea bubuitul tunului și Grecii îngustau din ce în ce cercul de acțiune al luptătorilor Turci. Orașul era amenințat. Desperarea era la culme la mahometani. Pe malurile râului Voiusa (Aous) ne-am încrucișat cu armata turcă, biruită la Cumanovo și la Monastir. Spectri nu armată. Ostașii erau slabi, flămânzi, demoralizați, ca tot ostașul bătut și fugărit. Nici o disciplină, afară de aceea a pasivității desperate. Uniformele erau numai sdrențe, galoanele rupte. Cei mai mulți soldați își vânduseră armele, prin sate, pe o bucată de pâine. Incălțămintele erau fără talpă și noroaele intrau prin toate spărturile. Natura însăși părea că se înfrățise cu creștinii biruitori : căci toamna fusese aspră, ca nici odată; apele, torentele veneau mari și înspumate, din cauza necontenitelor ploi. Caii de artilerie, nemâncați, cădeau de oboseală cu sutele pe drumurile desfundate, ninchezind a moarte și uitându-se în gol, cu ochi mari, blajini, plini de tristețe ; cum cădeau — stoluri de corbi se lăsau pe leșurile încă vii ; și ciocurile flămânde se înfigeau în carnea palpitândă de viață ca niște cârlige groaznice.

Noaptea, îndeosebi, tabloul era jalnic, sinistru. Pe ici-colo se aprindeau focuri și bieții soldați, spre a-și încropi mădularele înghețate de frig, se carbonizau fără ca să-și dea seama ; întru atât prostrația era generală iar desgustul de viață accentuat .

Trei zile, cât am mers cu acești bravi soldați turci, cari odinioară erau spaima Europei, am văzut scene sfâșietoare. Am putut vedea cum, omul, această pretinsă desăvârșită creatură a naturei, pe scara regnului animal, este de o lașitate fără pereche și de o apatie volițională nulă în restriște. Populația satelor desarma pe soldați fără cea mai mică împotrivire. Era resemnarea omului părăsit de energia vitală și de nădejdea zilei de mâine.

Mulţi se risipeau prin satele albaneze, ca să cerşească o coaje de pâine, şi acolo le rămâneau oasele.

La Berat, ultimul lor popas, vestita oaste a sultanilor gazii, dormea pe străzi, unde apuca, lăsând, în urma ei, milioane de insecte pe cari populaţia scârbită şi revoltată abia pridideа să le mături. Doar muezzinii cerşeau mila şi compătimirea lui Allah, din înaltul geamiilor; Allah însă dormea în cerul plin de hurii..

*

1914: marele războiu. 1916: intrarea României în acţiune. Intr'o noapte am visat ,iarăşi, pe bătrânul Agaton: aceiaşi figură sinistră, ameninţătoare...

Părăsind Silistra, unde aveam catedra ,după căderea Turtucaei,părăseam tot ce infiripasem, ca gospodărie, după pierderile din războiul balcanic. Era blestemul: blestemul lui Agaton!

Anul 1917. La Odesa suntem atacaţi — câţiva români — de bolşevici şi jefuiţi în plină stradă, de ultimul ban. Străin, necunoscut, într'un oraş duşman, m'am rănit cu arma, din greşală, şi mi-am zis: a dat Dumnezeu! A curs sânge! s'a împlinit blestemul lui Agaton! Acum am plătit toate greşelile! Iluzie!

La 1923 pierd un băiat în floarea adolescenţei! Pluteam între moarte şi viaţă!

In focul durerei am fărâmat, cu ciocanul, frumoasa sculptură în iaspis — sculptură ce mi-a adus atâtea neplăceri şi groaznice nenorociri... Din clipa aceea parcă şi destinul s'a mai îmblânzit... Să fi fost oare o simplă întâmplare, ori blestemul lui Agaton care m'a prigonit cu atâta cumplită înverşunare?... Cine ştie? Cine poate ca să pătrundă şi să lămurească neînţelesele mistere ale providenţei?...

NUŞI TULLIU

Constatări

„Când era vorba de a fixa o dată sau de a determina succesiunea unor domni, stilul trebuia să iee caracterul unei discuţii ştiinţifice. Aiurea unde simţiam pulsul cel mare al naţiei răsunând în inima mea, la priveliştea faptelor măreţe sau la trecutul de durere al poporului român, fără să fi vrut mi se încălzea condeiul şi povestirea lua un caracter mai literar. Eu sunt anume de părere că Istoria trebue să scruteze spre a afla adevărul; dar că acestuia nu-i va sta niciodată rău, când va fi învelit într'o haină frumoasă. De aceia, cred, că, deşi Istoria tinde a deveni o ştiinţă, scrierea ei nu trebue să înceteze a rămâne pe cât se va putea mai mult şi o lucrare literară şi, în înbinarea acestor două caractere stă partea cea grea a formei în Istorie“.

A. D. XENOPOL

Despre poetul Gheorghe H. Zalacosta

de **V. DIAMANDI AMINCEANUL**

II

După căpătarea independenţei greceşti şi a instalării regalităţii, poetul fu numit ca Administrator în baza navală dela Por, care serviciu ţinu din 1834 şi până în 1836. In luna lui Septemvrie 18 din anul 1839, trecu în serviciul Arsenalului de la Nauplia ,care pe atunci era capitala regatului grecesc. Acolo poetul se amestecă într'o conspiraţie îndreptată în contra armatelor bavareze şi în favoarea Constituţiei. Descoperindu-se conspiraţia şi eşuând scopul, poetul în amărăciunea lui compuse o poezie intitulată „Istin icosi pente Martiu“; poezia s'a publicat într'o broşură care nu se mai găseşte şi care nu figurează în colecţia „Ta Apanta“.

Poetul care se căsători în Iunie 1840 cu d-ra Ecaterina Nicola Papanicola, mare negustor serachit şi intim prieten al tatălui său, n'a avut parte să îi trăiască copii, deoarece cruda şi nemiloasa moarte îi secera într'una încă din pruncie. Aşa pierdu pe prima lui fetiţă Maria, născută în 9 Mai 1840, şi căreia îi dedica o frumoasă poezie, din care reproduc următoarele strofe.

O! anghele ton uranon, latria tis psihis mu
O! agathon corasion ,pu ine i elpis mu
Che i parigoria mu.
Me tromon ton oniron mu gnorizo tin apatin
Stu icu mu ta domata s'anazito is matin
Pu ise Victoria mu?

Pe rând pierdu bietul poet pe pruncişorii Nicola, Spiridon şi Hristu, după numele tatălui ,câteşi trei născuţi unul după altul. Inchipuiţi-vă marea durere a bieţilor părinţi şi iată cum descrie poetul sfâşietoarea implorare a soţiei lui către doctorul care îngrijea pe micul ei copilaş, pe Hristu cel văzut, în poezia intitulată: O voriàs pu t'arnàchia pagoni:

O! cacò pu m'evriche megàlo
To pedi-mu, iatrè, tò pedi-mu
Ena t'óho, den m'éminen àllo
Sóse-mu-to che par'ti psihi-mu.

Patru ani după moartea bietului Hristu, poetul privea surâzând în grădina casei sale cum al cincilea şi al şaselea copil, Vangheli şi Spiru, se jucau ca nişte mieluşei, nebănuind că în curând îi va pierde şi pe ei ca şi pe celalţi patru. Bucuria acea

spontană o descrie cu farmec în poezia intitulată „Mitrichi Storghi" (Dragoste de Mamă). A mai urmat și alte poezii, de care și-a legat numele marele poet Zalocosta.

Abia crescu bietul copilaș Spiru și muri în luna lui August 1852 ,abia în vârstă de doi ani. După un an muri și celalt copil Vrangheli, în luna lui Fevruarie 1853. Poetul în desperarea lui dorea și invoca moartea decât viața. Iată o strofă din poezia durerei sale:

„Den pethane-tis distihis i lipi den scotoni".

In 1858 când poetul depusese la premiu poezia lui intitulată „Armatols che Cleftas", muri copilașul lui Ioan, abia apucând vârsta de 14 luni. C utoate acestea poezia fu premiată, apoi tradusă în italienește de eminentul profesor Domenic Capelini

Printre poeziile lui patriotice, putem cita pe aceea intitulată „Epicoliricon Skiètu Faliru", meritându-și astfel renumele de „Bardul Pindului". Iată și motivul care a dat naștere suszisei poezii: Pe vremea aceea, adică în Ianuarie 1844, se vota în Grecia Constituția regatului grecesc de către Constituanta aleasă în luna lui Noemvrie 1843, când marele bărbat de Stat al Greciei de atunci, aromânul Ioan Coletti din Seracu, compatriot cu poetul, ținu un fulgerător discurs, — foudre d'éloquence,—cu ocazia punerei în discuție a chestiei independenței religioase a Statului și a chestiei divizării grecilor în autohtoni și Eterohtoni [13]). Coletti cu o voce vibrantă și plină de entuziasm patriotic, ținu acel fulgerător discurs ,care stârni nu numai entuziasmul celor prezenți, dar chiar lăcrămile lor, aducându-le aminte sacrificiile celor rămași în afară de hotarele Greciei Independente. El a susținut sus și tare, că, consideră două Evanghelii: Aceea a Ortodoxismului și aceea a Constituției .Francezul Lesur în lucrarea lui Annuaire Historique din 1845 p. 342—345, declară că, discursul lui Coletti era o „capo d'operă" în analele parlamentare grecești.

Discursul lui Coletti aținti pe loc pe poetul Zalocosta, „Bardul Pindului" și plecă din parlament ca o săgeată spre portulețul Falero, iar la întoarcere isbindu-se de mormântul lui Karaiscaki avu o vedenie optică înfățișându-i-se ca fantasmă fiul călugăriței (Ios tis Calogreas), vorbindu-i astfel:

„Ap aftó to trisaghion homa
Tin potè tis Ellados Elpida
„Ton iroon anesti to soma .

Tot ca fantasme apărură pe rând Armatolazii dela 21 cuprinși în suszisa peozie apărută în colecția „Ta Apanta".

13) Gudas. Vii Paralelli, t. VII, p. 277—378. Atena 1874.

Tot Coletti fu ales de Constituantă să prezinte spre semnare Regelui Othon, Constituția; iar când Regele Othon se opuse ,atunci Coletti pronunța în formă imperativă următoarele cuvinte [14]):

„Polus idon, ipen efnidios làus anef Vasileon, udéna o-
„mos Vasilea, anef lau ipograpson Vasilef".

Imperativele cuvinte ale lui Coletti înduplecară pe regele Othon, care la început amenință cu abdicarea și semnă îndată Constituția.

Poetul în 1851 luna Martie a publicat în Revista Pandora sub anonimat o poezie intitulată „Tin Corin tu Ghero Murtu". având un mare răsunet.

Tot în anul 1851, apăru și Oda „Miss Conghi", care în 1864 fu tradusă în fanțuzește de către Charles Schaub sub titlul „Poèmes Grecs modernes", care conținea și poema lui Aristotel Valaoriti intitulată: „Vlahaba" (Vlahava).

In anul 1852, poetul întră în serviciul Jandarmeriei, unde a rămsa până la moartea lui.

In anul 1853, poetul deveni Directorul Revistei „Evterpi" în care își publică articole și Nuvele sub titlul: „Erga ché Imere".

Isbucnind războiul Crimeei în 1854 și Grecia fiind înșelată de Diplomația Europeană, în pretenția ei de a-și mări teritoriul, cum zice Max Choublier în lucrarea lui intitulată „La Question d'Orient" (a): que la Diplomatie c'est l'ennemie des peples"; Grecia provocă războiul de puerillas sub numele de „Antarsia" su bconducerea armatolilor aromâni Hagi Petru și Griva, participând și poetul în calitate de cassier, încredințându-i-se suma de 400.000. Eșuând Antarsia, fură nevoiți să se întoarcă la Atena atât Generalul Hagi Petru, cât și căpitanii Gardichioti și frații Griva, care luptaseră și în Aminciu (Mețova) în contra armatelor turcești sub comanda lui Avdi Pașa. Odată cu ei s'a întors și poetul Zalocosta remițând Statului restul banilor necheltuiți, precum și dovezile banilor cheltuiți. In această privință, Spiru Lambru [15]), face o frumoasă paralelă între cinstea poetului și acelora care în urma lui secătuiseră biata visterie prin furturi, jafuri și delapidări.

Printre poeziile lui mai de seamă citez următoarele: „Adicos pali che i hristomahi tis Diseos", „Ta Dacria", ambele în amintirea eșuărei Antarsiei dela 54: apoi poezia în amintirea exodului dela Misolonghi intitulată: „Telefteas Nictos" și o altă intitulată: „I Anamnisis".

Ca răspuns apostrofării regelui Othon, imputându-i că în

4) Gudas: Vii Paralelli, t. VII, p. 279.
a) Paris, 1'899.
15) Spiru Lambru: op. cit., p. 96.

calitate de ofițer de jandarmerie nu îi e îngăduit să se ocupe de poezie, poetul în mândria lui de Pindean, îi replică cu fruntea în sus, că, n'are nici o legătură poezia cu serviciul lui de Jandarmerie, deoarece ziua își îndeplinește serviciul fără să-l neglijeze ,iar noaptea fiind călăuzit de muza lui poetică, căreia i s'a închinat cu trup și suflet scrie poezii fără nici o știrbire rangului și gradului său de ofițer. Iată o strofă din poezia lui dedicată regelui:

Vasilef !
Otan ora nictos, ora crifia,
Tus mohthus tis imeras telioni
Ista temeni ton Muson
Ta Thia clino to goni.

De atunci regele Othon îi păstra Sâmbetele, nevoind să-l avanseze și când generalul Smolenski, Ministrul de Război de pe atunci, prezentă reginei Amalia, în lipsa regelui Othon, care se afla în străinătate, decretul de avansare, regina răspunse : „Am ordin să nu iscălesc avansarea lui Zalocosta". Zadarnice fuseseră și intervenirile prietenilor lui : Dimitrie Hagiscu, G. Parashu și Ant. Lindermayer, doctorul reginei.

Fiind pe patul de moarte și venind la el, prietenul său
Alexandru Rangabé, pe atunci Ministru de Externe, ochii lui
radiară, zicându-i convingător : „Imi aduci avansarea". Ran-
gabé emoționat îi răspunse : „Iți aduc altceva și mai prețios
decât avansarea ,arătându-i totdeodată scrisoarea Dorei d'Is-
tria adresată lui în care Dáca, copila muzelor, sau „I musotra-
fis Dachis", cum îi zicea Spiru Lambru [16]), vorbea în modul
cel mai elogios de poeziile lui. Poetul fu adânc mișcat și de pe
patul de moarte, ceru să citească el însuși scrisoarea, ceeace
s'a și făcut, după ce cu mare greutate fu așezat pe un scaun.
După citirea scrisorii, totul s'a sfârșit, totul se stinsese pentru
muribundul poet. Atunci pricepu că promisiunile de avansare
sunt nimicuri și că ura și vrășmășia regilor și împăraților pre-
cum și a puternicilor zilei, n'au mărginire, inimile lor rămân
împietrite chiar în fața morții. Incetul cu încetul se micșorară
bătăile inimei și tocmai când ceasul dela Biserica Sf. Nicolae
suna ora 6 p. m. ecoul bătăilor ceasului sămăna ca ecoul sufle-
tului duiosului poet, care trăgea de moarte. Cum soarele
apunea pe orizont, așa apunea și ultima licărire de viață a Bar-
dului Pindean, care se chema Gheorghe H. Zalocosta. Era mort
dus printre sufletele inocente ale iubiițlor lui copii. Era ziua
de 3 Septemvrie 1858.

Nemângâiată era sărmana văduvă, nemângâiați erau prie-

16) Spiru Lambru : Op. cit., p. 114.

tenii lui și chiar poporul Athenian, la știrea morții lui Zalocosta .

Mormântul lui se află într'un colț al cimitirului din Atena, sub umbra unor stufoși chiparoși.

Pe placa mormântului s'a încrustat o prea frumoasă poezie scrisă de scumpul său prieten Gheorghe Parashu, iar Spiru Lambru, încheie astfel biografia lui [17]). „Ingenunchez în fața mormântului tău, gloriosule, Zalocosta, și cu mâinile tremurânde de emoție, depun pe placa cea rece această biografie".

In anul 1930, cu ocazia serbărilor centenarului Revoluției grecești dela 21 s'a depus și o placă comemorativă la casa poetului din Seracu unde își văzuse pentru prima oară lumina soarelui, auzind în dulcele și armoniosul graiu aromânesc cuvântul de „Mumă", iar serachiotul Ilia Hristu Rizu a ținut un frumos și patriotic discurs, de față fiind atât G. Zalocosta, nepotul poetului, cât și Guvernatorul Epirului; iar elevii școalei primare au recitat diferite poezii de ale poetului [18]).

Urmașii lu Zalocosta, nepoți și strănepoți au fost demni de numele patronomic „Zalocosta", ilustrându-se în toate ramurile activității omenești.

Unul din acei urmași ai poetului, Ch. Zalocosta, propusese în anul 1929, prin coloanele Revistei „Ipirotica Hromica" [19]), un premiu de 15000 de Drahme, pentru o Monografie istorică, glosarică și folkloristică, asupra Seracului, Paleohori și Proșvala.

Punctul 3 din condițiunile concursului sună astfel : „Examinarea descrierei folklorului trebue să fie făcută cât se poate de amănunțită cu deosebire asupra distincțiunei curatelor elemente Cuțovlahe și a influenței grecești asupra lor".

Punctul 4 cuprinde următoarea clauză :

„In examinarea glosarică trebue făcută comparația față de învecinatele dialecte Cuțovlahe, arătându-se cât e posibil, pătrunderea cuvintelor străine".

V. DIAMANDI AMINCEANUL

17) Spiru Lambru : op. cit. p. 116.
18) Ziarul „Kirix" din Ianina cu data de Joi 17 Iulie 1930.
19) Revista „Ipirotica Hronica, t. 1 și :, Ianina 1929.

EXCELSIOR

I

Pământ suntem și toți, odata.
Ne vom întoarce în pământ
Lăsând în urma noastră dâra
Ce pasărea o lasă'n vânt.

Și pentru-că vieața-i scurtă,
Prieteni, s'o trăim frumos, —
Sus ochii, inima și mintea!
Destul vom sta odată jos.

Spre soare! Liberi, mândri, tineri,
Lumina dulce să-i sorbim
Și focul care dă vieață
In larg de lumi să-l împărțim.

Mereu spre culmile senine
Cu-ai dragostei adânci fiori
Pe inimi să ne cadă vorba
Ca roua zorilor pe flori.

Și când pământul ne va cere,
In locul nostru el să dea
Pe cerul nopților de vară
De fiecare câte-o stea!

II

Intindeți largi, în zorii zilei
Aripi în slavă purtătoare
Și 'ntâmpinați cu tânăr cântec
Măreţul răsărit de soare.

Să vă strecoare în adâncuri
Lumina sferelor albastre,
Să tindă binecuvântarea
Duios pe creștetele voastre.

Ca florile în câmpul verde,
In urma caldei ploi de vară,
Mlădița dragostei de oameni
In pieptul vostru să răsară.

Din inimi bunătatea voastră
Să se reverse îngerească,
Cu duhul înnoirei sfinte
Pământu'ntreg să-l primenească.

Intindeți largi aripi în slavă
In soare vă învăluiți,
Și-apoi lumina cunoștinței
In largul lumei o vestiți!

III

De tunet dătător de viață
Adâncurile tremurară,
Iși cheamă oștile la lupta
Biruitoarea primăvară.

Vino și tu, frumos și tânăr,
Cu ochi arzând de bucurie,
S'adaugi prin a ta vârtute
A vieței sfântă bogăție.

Sudoarea frunței tale para
Din diamante o cunună,
Când spre măreață 'nfăptuire
A tale brațe se 'mpreună.

Să se deschidă al tău suflet
Ca o biserică'n lumină,
Când rodul ostenelei tale
Bogat în toamnă o să vină.

Fiorul cald de fericire
Să treacă prin ființa ta,
Când, săturându-se, flămânzii
De bine te vor cuvânta!...

IV

Lumina soarelui de vară
Dă aripi sufletului meu,
De norii purtători teamă
Imi prinde câte-un curcubeu.

Mă 'nalț cu vulturii'n tărie,
Pe culmi de maiestoase zări,
Ascult cum freamătul își poartă
Fiorul lung în depărtări.

Alerg cu apele pe șesuri
Și cânt cu valul călător,
In ochii mei resfrânge cerul
Seninul lui învietor.

Anud în suflet tresrirea
De spice alimentate'n vânt, —
Și'n ritm biruitor pornește
In largul lumei al meu cânt..

I. U. SORICU

SUFLETUL

In tot ce văd, în tot ce am,
In disperarea ce mă frânge,
Un tainic glas în mine plânge,
Ori bate noaptea 'ncet în geam...

Și 'n brațe 'nlăcrămat mă strânge,
Mi-i înger drag și-mi este hram,
Și-atât de-aproape mi-i ca neam,
Ca frate: lampa el mi-o stânge...

Și fruntea de sudori mi-o șterge,
Și buza-mi arsă tot mi-o udă,
Nedespărțit cu mine merge...

Când fi-a despărțirea crudă,
O, suflet, ce va fi de noi?
...Ne bate jalea pe-amândoi...

VIRGILIU CUFFA

Aforisme

O Doamne Dumnezeule! De câte ori nu m'ai smuls din vârtejul patimilor și a pământeștilor greșeli! Cum pot, deci, să nu-ți cânt imnul vecinicei recunoștinți, Ție, cârmuitorul universului!

*

Ascultă, frate întru Hristos: când te bat valurile vieții, înalță-ți sufletul spre cer, precum pilotul înalță pânzele la catarg, în partea de unde bate vântul; fă așa și vei intra, teafăr și liniștit, în portul mântuirii, care este **credința**.

N. T.

DORURI

Pleacă 'n zare jalnice
Cârduri de cocoare; —
Negre — acopăr, falnice,
Neguri palul soare.

Sufletele dornice
Zboară 'n țări streine —
Fetele, mai spornice —
Torc, gândind, — la cine?

O, la tine, dorule,
Vânt de primăvară —
Fug cu tine ,norule,
Trădător de țară!

Călărind cu zările
Mor de grea obidă:
Cum putea-vor mările
Viața să-mi închidă

Trec pe ceruri stelele
Candele 'n biserică;
Nevăzut, mărgelele
Demonul le ferică.

Parcă 'n noapte umbrele
Moarte în tot înșiră
Și târât de sumbrele
Harpii — mă deșiră!

VIRGILIU CUFFA

O politică de colonizare

Dacă în trecutul îndepărtat marile migrațiuni de popoare au avut, ca substrat, cauze de ordin economic sau religios, în timpurile noastre, mai ales în perioada post-belică, aceste migrațiuni au fost și sunt determinate de cauze de ordin exclusiv național.

Exemplele cele mai tipice ni le dă în această privință Peninsula Balcanică.

Astfel: pentru motive de ordin național s'a făcut schimbul de populație dintre Turcia și Grecia și dintre Grecia și Bulgaria și tot din motive de ordin național turcii din Bulgaria emigrează în Turcia iar albanezii din Jugoslavia și din Grecia emigrează în Albania. Din aceleași motive românii din Peninsula Balcanică bat de ani de zile la porțile României ,cerând să fie primiți într'o casă care, în virtutea sângelui și a graiului, este și a lor și unde își pot salva ființa lor etnică, amenințată cu dispariția.

Deasijderea, tot din motive de ordin național evreii caută să se așeze pe pământul Palestinei, patria lor de odinioară.

Evident că toate aceste mișcări de populații spre centrele de gravitație națională respectivă vor modifica harta etnologică a multor State și vor lichida totdeauna o seamă de conflicte dintre diverse țări.

Asistăm deci, sub ochii noștri, la diverse schimbări la fața a multor țări care se opintesc să devină State exclusiv naționale, adică locuite de populație de aceeaș origine etnică.

Cel mai tipic efort și totodată cea mai frumoasă realizare în materie de colonizare națională ne-o oferă Grecia.

După datele cuprinse în scrierea „Les Effets économiques et socieaux de la guerre en Grèce“, alcătuită din colaborarea celor mai de seamă cunoscători ai situațiunii economice și sociale a Greciei, rezultă că pentru așezarea și ajutorarea unui număr de 1.526.000 refugiați greci veniți din Asia Mică și din alte ținuturi s'a cheltuit în total până în 1928 suma de 19.608.180 lire sterline adică peste 20 miliarde lei.

Această populație a fost așezată în ținuturi care până deunăzi constituiau un adevărat mozaic având o alcătuire etnică eterogenă — în Macedonia, în Egipt, în Tesalia și în Turcia — dizlocând populațiile băștinașe de turci, bulgari, albanezi și români.

In ce privește suma de peste 20 miliarde lei destinată acestei vaste opere de colonizare, ea a provenit din împrumuturi externe și din alocațiuni bugetare.

Conștienți de marea operă națională ce urma să se realizeze prin colonizare, grecii nu s'au sfiit să se încarce cu noi datorii, deosebit de cele vechi care erau și ele foarte mari.

Dintr'o singură dată, în 1927, Grecia a contractat prin Societatea Națiunilor, și destinat exclusiv operei de colonizare suma de 3 milioane lire sterline.

Fructele acestui imens efort și ale acestor imense sacrificii consimțite de poporul grec, se pot vedea chiar azi în grecizarea definitivă a provinciilor anexate după războiul balcanic și cel mondial, Tracia, Tesalia, Macedonia și Epirul unde până deunăzi populația grecească alcătuia o infimă minoritate.

Opere similare de colonizare națională, au realizat și alte State ca Turcia, Bulgaria, Jugoslavia și Albania. Această din urmă țară deși săracă și cu un buget foarte anemic și, in orice caz, permanent deficitar, nu a neglijat totuși imperativul etnic primind și așezând în diferite ținuturi din Albania de jos emigranții albanezi din Jugoslavia și din Grecia.

Am schițat acest cadru general privind politica de colonizare a țărilor vecine, spre a putea studia în cunoștință de cauză opera românească de colonizare.

Spre deosebire de aceste State *România nu a avut și nu*
are încă o politică națională de colonizare, deși ea era cea mai
îndreptățită să purceadă la o atare operă. O politică națională
de colonizare era imperios necesară în România spre a se ster-
ge aluviunile populațiunilor străine din anii de opreliște și a
repune elementul românesc în drepturile ce le-a avut odinioară.

La noi însă colonizarea a fost concepută ca un simplu apen-
dice al reformei agrare. Deci ca o operă de natură exclusiv eco-
nomică și socială, fără vre-o preocupare de ordin național.

„Serviciul Colonizărilor“ și „Comisariatul Guvernului pen-
tru colonizare“, ambele funcționând pe lângă Ministerul Arigri-
culturii și Domeniilor, iar dela 1930 „Oficiosul Național al Co-
lonizărilor“ (O.N.A.C.) funcționând ca administrație autonomă,
nu au făcut alceva de cât să realizeze pe teren concepția de
mai sus a conducătorilor noștri politici.

Dealtfel concepția românească a colonizării ca o operă de
natură economică și socială se poate constata și din prevederile
legilor speciale de colonizare, cea din 17 Iulie 1930 și cea din
7 Aprilie 1936.

Articolul 1 din legea din 17 Iulie 1930 prevede:

„Pentru înlesnirile înființării de centre noui în regiunile cu

populație rară și în vederea intesificării vieții economice, se pot face operațiuni de colonizare, utilizându-se în acest scop terenurile și mijloacele se se pun la dispoziție în baza legii de față.

„Prin operațiune de colonizare se înțelege atât așezarea elementelor cari întrunesc condițiunile legii de față, în centrele și pe terenurile dstinat colonizării, cât și gospodărirea acestor elemente în condițiuni prilncioase".

In ce privește condițunile, ce trebue să îndeplinească candidații la colonizare, acestea sunt fixate în art. 35 din aceeaș lege, anume: vârsta maximă de 45 ani, exercițiul drepturilor politice, satisfacerea serviciului militar, căsătoria, profesiunea de plugar și certificatul de sănătate.

Legiuitorul din 1930 s'a considerat prea generos când a prevăzut că pot fi scutiți de îndeplinirea condițiunilor de mai sus românii de origină veniți de peste hotare, pentru a fi colonizați în calitate de plugari. (art. 35).

Această prevedere dispare însă din legea din 7 Aprilie 1936. Dl. Vasile P. Sassu care a alcătuit și prezentat noua lege a colonizărilor, în calitatea d-sale de Ministru al Agriculturii și Domeniilor, a exclus pe românii de peste hotare dela beneficiul colonizării.

E ceeace nici un popor, nici-o țară, nici-un Stat național nu a făcut până acum.

Dealtfel politica excluderii românilor de peste hotare dela beneficiul operei de colonizare este o practică care durează de aproape un deceniu. Țara se consideră mai de mult saturată de români, în timp ce importă zi de zi galițieni și dă dreptul soc. „Ica" de a desăvârși așezarea lor. Cele câteva mii familii de români macedoneni care au intrat în România înainte de 1928 constitue alfa și omega politicii naționale de colonizare.

De atunci porțile României s'au închis cu trei zăvoare pentru românii de peste hotare cărora li se refuză venirea și așezarea în țară chiar ca simpli particulari, fără invocarea beneficiului legii colonizării

Lucrurile acestea se întâmplă tocmai în acești ani în care țările limtrofe au purces într'o ofensivă dârză de asimilare și de prigoană împotriva românilor de origină.

Această ofensivă continuă și azi în Tesalia și în Macedonia grecească și jugoslavă, în Albania și în Timocul bulgăresc și cel jugoslav.

Oficialitatea românească n'a dat însă până în prezent nici-o atenție stărilor de mai sus.

Aceasta nu înseamnează însă că problema românilor de peste hotare supuși unui aspru regim de desnaționalizare în toate țările unde se găsesc, este rezolvată. Căci ignorarea uunei chestiuni chiar când această ignorare se face de un ministru, de un cancelor al politicii externe sau de un întreg guvern, nu poate însemna neexistența ei. Din contră, ignorarea poate aduce complicarea problemei, precum este în cazul de față.

Prin excluderea preocupării de ordin național în politica colonizării, opera de colonizare în România se reduce la o simplă dirijare a migrațiunii agricole în anumite județe, transplantând „codașii" satelor din regiunile mai dense în regiunile cu o populație mai rară, în speță în județele Sălaj, Satu Mare, Constanța, Durustor și Caliacra.

In patru ani, adică din 1930 până, in 1934 au fost așezați în aceste ținuturi circa 38.000 coloniști, cifră care față de cele din Gricia sau din Turcia apare ca o adevărată cifră microscopică. Dealtfel cei mai mulți dintre aceștia erau așezați în anii anteriori, iar O. N. A. C. nu a făcut alceva de cât să definitiveze juridicește așezarea lor.

Pe de altă parte elementele colonizate provenind dintre „codașii" satelor nu au corespuns pe deplin scopului inițial. Cea mai mare parte din cei așezați în Caliacra sau în Durostor au căzut sub robia și exploatarea cârciumarului și cămătarului bulgar, mult mai bine pregătit pentru lupta ce se dă între cele două națiuni.

Iată de ce o colonizare adevărată adică o colonizare românească nu există încă.

Ea nu va exista atâta vreme cât vom trăi sub tirania electoralului care face pe guvernanți să abdice dela năzuințele naționale naturale ale națiunii.

Colonizarea națională este o problemă care se va rezolva în viitorul apropiat într'un alt cadru politic, pe care îl vrem și îl așteptăm cu toții.

DIMITRIE P. PASCU

Maximă

Trei lucruri sunt pilaștrii de diamant ai existenței omenești: familia, patria, religia; dincolo de acestea, stau haosul și peirea....

NUȘI TULLIU

Cronica externă

In Spania

Luptele din jurul orașului Terruel, cu succese inițiale pentru roșii, s'au temrinat cu victoria naționaliștilor.

Dar importanța loviturei bolșevice dovedește că roșii nu sunt încă la finele rezistenței lor, iar cele două tabere sunt încă destul de tari ca să prelungească războiul.

Se pare că războiul din Biscaya și Asturii a cerut o regrupare și o odihnă mai îndelungată a trupelor.

Dar dela cucerirea Gijonului și a orașului Oviedo au trecut luni și iarna grozavă pe platoul Aragonului și a Castiliei nu permite operațiuni mai importante.

Și cât timp problema tragediei spaniole rămâne deschisă, pacea Europei este n pericol și interesele grave ntre marile puteri în Mediterana amenință cu distrugerea bietului nostru continent.

In China

Japonezii continuă victorioși să-și asigure pentru secole dominația Chinei și a Pacificului.

După cucerirea Chinei de Nord, după Peking, Tien-Tsin, Shanghai, a venit rândul Nankingului și o orașului Hankeu.

Mai rămâne Cantonul pentru ca toate porțile și cheile de siguranță ale Chinei să fie în mâinele Niponilor.

Se desăvârșește în Extremul Orient un capitol negru al Istoriei, pentru rassa albă, desbinată, roasă de comunism și Iudeomasonerie, — în favoarea Japonezilor un popor viteaz de mare cultură și veche civilizație. Poate, Destinul, peste oameni și zei, decide noi imperative în conducerea oamenilor; iar Japonia, printr'o nobilă tradiție, prin cultul strămoșilor, prin curățenia familiei, prin muncă uriașe și prin disciplină aduce mari virtuți ce au fost uitate sau ignorate aiurea.

PUBLIU SERENA

Cugetări

Inteligentule muritor, care negi existența lui Dumnezeu! Ridicatu-ți-ai vr'odată ochii spre firmamentul împodobit cu atâtea lumini ce întrec cu mult strălucirea diamantelor? Și întrebatu-te-ai cândva cine este arhitectul eternelor frumuseți ce dau universului atâta splendoare?

Ei bine! Acest Demiurg, imuabil și imutabil, etern și fără început, este acela pe care, mintea ta, de biet infuzor, îl neagă! El este spiritul divin și universal, imaterial și impalpabil, ce mișcă astrele în orbitele lor; el îmbracă natura în frumusețea tuturor culorilor, ca semn al puterii sale nesfârșite și pentru înseninarea sufletului omenesc — cea mai sublimă creațiune de pe pământ; el, Dumnezeu, înalță și scufundă, dărâmă și zidește, seacă oceane și nivelează munți! Inteligentule muritor, născut din praf și țărână, îngenunche și adoră, adoră și nu cerceta!

2

Neamul nostru a dat trei genii puternice în decursul veacurilor; în domeniul militar: pe Ștefan cel Mare; în domeniul politic-național: pe Andrei Șaguna; în domeniul spiritual: pe Eminescu. Mult pentru un neam hărțuit de toți și viscolit de toate nevoile, puțin pentru o națiune de rasă latină...

3

Cine citește istoria, știe că poporul roman, așa de viteaz, era bătut, de obiceiu, la începutul campaniilor militare — ceea ce pare un paradox; învingea, totuși, la urmă, luându-și puterea de a birui din însăși înfrângerile și nenorocirile sale, la fel ca și titanicul Anteu, care își înzecea forța, din clipa în care atingea pământul. Minunată pildă de disciplină, dârzenie, patriotism, statornicie și seninătate de caracter! In aceste însușiri stă măreția poporului rege, neamului cuceritor al cărui principiu era: **debellare superbos!**

NUȘI TULLIU

Numirile topice din Aminciu și împrejurimile lui

Surın, partea cu soare a orașului ; Cheare, suburbia Amın-
ciului puțin văzută de soare. Cămpuri, un fel de Forum Ro-
manum, așezat în mijlocul orașului, umbrit de doi mari și bă-
trâni platani, unde erau scaune lungi în formă dreptunghiu-
lară, iar locu lera numit „Cultuche“. Acolo notabilii (Arhonții
ziși și Gugeabașii) Aminceni puneau la cale treburile comu-
nei, când Aminciu era în apogeul lui. Ședeau la „Cultuche“
când timpul era frumos, dar când timpul era urât sau răcoros,
atunci se adunau în oborul Bisericei Sf. Vinerea, azi dărămat.
Atât la Cultuche cât și în Obor, Amincenii se așezau după
rang, care se distingea astfel : Cei de rangul întâiu purtau atât
la gulerul „Saricei“, cât și la buzunare, dealungul Saricei și
până după colțul poalei Saricei ca la o palmă, o ceoahă roșie
(postăvior roș) lată de două degete ; Cei de rangul al doilea a-
veau postăviorul numai până la mijloc ; iar cei de rangul al
treilea, — zisă plebea — aveau postăviorul numai pe o părti-
cică dela poalele „Saricei“. Se observa cu strictețǎ suszisa rân-
duială. La fel și la femei, la care se mai lua în vedere și piep-
tănătura numită „Cosițele“, care erau împodobite cu șiruri de
galbeni imperiali numiți „Florii“ și „Constantinate“ după rang.
Suszisa rânduială se păstra și la biserică, la nunți și la alte
serbări.

Avem apoi următoarele numiri : la Boianu, la Puntea de
Aminciu Tru Ghineți, la Griju, la Monumentul lui Fleva, la
Tochi, la Vrise, la Sirini ,tu Castru, la Coletti, la Stog, la Draia,
la Barta, la Venetti, la Delyani, la Dimachi, la Crîki, la Bura,
la Țapu, la Colachi al Hali poreclit apoi Averof, la Gimă, la
Tușita, la Iostu ,la Pipu, la Carayani, la Bumbă ,la Șuta, la
Cutaveli, la Țipuri, la Vitali, la Zuanu, la Bira, la Ciocă, la
Manusi, la Giargiuli (Zarzuli) la Ghica, la Cealmani ,la Vlahă,
la Pithu, la Papzoglu, la Miliotti, la Kișa, la Acrivu, la Ciuma-
ga, la Papaloli, la Ceanaca, la Kiz Gușu, la Punda, la Paciurea.
la Pandosti, la Piperi, la Perciali, la Ghioșane, la Mustu. la
Custocali, la Ceauși, la Crițali, la Ceava, la Gură, la Gura
stearpă, la Guva le Carase, la Pute Bărute, la Cirinizi, la Stă
Măria de su Hoară, la Ghiu Tanase, la Ghiu Nicola, la Ghiu
Nicola niclu (Amincean martirizat prin ardere în cuptor de
Turci la Triccala în Thessalia. Faptul s'a întâmplat în anul
1617. El se numea Bazdani. Figurează în mineul din luna Mai
ziua 16). la Ghiu Iorghi, la Ghiu Apostoli, la Ghiu Triada, la
Ghiu Liaua (Sf. Ilie), la Ghiu Tanase dela Griju, la Ghiu Ha-
ralambu, la Sușanè, la Sue, la Fântăneale, Tru Coaste, la Las-
pe, la Măndăni, la Drășteală, la Mânăstirea dela Cheatra-
Roșie, la Agrul alu Venetti, la Ghifți, Tru Padea Grămăticu-

lui, Tru Padea dela Băcalu, la Valea de Roate, Tru Aluni, In Gian la Puliu, In Poliță, In Policioare, In Cheru, la Ciuma lu Piperi, la Fântăna Furului, In Stulina, la Muma de Avlache, In Padea Dinului, In Padea dela Ursu, la Fântăna Race, Tru Ciume, la Șopote, In Muceară, la Muricli, la Gia Piua, In Valea de Leoșani Mare, In Valea de Leoșani Nica ,la Placa, In Valea de Giugastru, Fântăna lu Ștefan, In Valea Menkuliui, la Fântána Cadiului, In Fragu Scriptu, In Imperitoare, la Pente Alonia, la Scara, la Urecli, In Mavru-Vuni, la Ciuma lu Cimbidi, In Rugelul, In Gian-Varico, In Gian la Fiu, In Gian-Chortara, (scăpare de suflete), In Cătară, la Chiatra Dzinelei (zâna), Calea lui Kesar, (Iuliu Cesar), Lacmon, In Giana în Giug, Giuglu Niclu, Dokimi, Giuzel Tépé (frumos platou). Padea dela Yedu, In Rona, Peristeri Ciucarela Mandra Hogea, In Chietrele din Pârșgol, la Băbă, la Trele-Hăni, In Vutunos, Ciuma Bardeli, la Căldare, la Gârlești, la Putașa, la Ardzale încălțate, la Cocă Cânli, La Padea în Lacu, la Padea Lungă, la Chetrele Albe ,la Toacă, la Rânioasa, In Schinișoara, Tu Părnări, Tu Brazi, In Fagetu din Cheare, Tru Scaunlu din Cheare, La Puntea din Cheare, la Grecii Balta Maghistrei (Vrăjitoare), In Coaste, la Vlitoru, Ràulu alu Stathi, la Gura din Treptiște, la Pișcă, la Dală, la Capetti.

V. D. AMINCEANUL

M a x i m e

*Naționalismul este o forță dinamică imensă, ca și cre-
dința în Dumnezeu. La Evrei se și confundă cele două no-
țiuni. De aceea cel mai rasist și mai intolerant popor au
fost Evreii.*

* * *

*Buba naționalismului francez este că tinerimea e de
stânga. Aci e tragedia actuală a unuia din cele mai mari
popoare ale lumii.*

*Dealtfel istoria tuturor republicilor se termină printr'o
gerontocrație și prin pieire.*

* * *

*Mulți atribue lui Hitler rolul unui Bismarck. Pe când
Stresemann a fost un elev al cancelarului de fer, Fuehrerul
este un continuator.*

*Amândoi au apărut în momente decisive pentru poporul
german. Dar opera unui este un fapt istoric, pe când celălalt
deși în ascensiune, nu și-a terminat nici misiunea și opera
lui este în plină elaborare.*

P. SERENA

DESPRE ARTA

In artă nu există mijlociu și bun: este numai perfectul care contează.

Dar această perfecție poate fi de infinite feluri și forme.

In primul rând expresiunea desăvârșită în frază, compoziție, desemn, culoare, arhitectonică—este un *sine qua non*.

Apoi *concepția morală* este temelia unică; prin moral înțelegem tot ce este sănătos, nobil, demn și înălțător.

De aceia arta „decadentă" n'a fost în trecut, ca și astăzi, de cât o simplă curiozitate pentru oțioși.

Taine găsea secretul artei în climat, mediu, temperament. Este o simplă explicație și nu se apropie cât de puțin de misterul creației și de realizările ei.

*

Poet este oricine, în anumite momente, ale vieții. De aci poeți și versificatori. Poetul vibrează cu întreaga lui ființă, la toate frământările individului și ale vieții sociale și universale.

*

De aci culmi, Homer, Eschil, Virgiliu, Dante, Shakespeare, Goethe — sau personalități minunate, Horațiu, Vigny, Schiller, Carducci sau Eminescu.

*

Scepticismul este școala oportunizmului, a nonșalanței, Este ușor să te îndoi de tot, să critici totul. Pentrucă încrederea în tine, credința cere sacrificii de fiecare clipă.

Scepticismul este școala oportunizmului, a nonșalantei, a lașității.

Vorbim de scepticismul ordinar și nu de acea atitudine a unor caractere mândre și neînțelese, pentru care viața e cel mai mic dar ce l-ar fi făcut idealului lor.

Școala sceptică nu este pentru toată lumea: este o atitudine a elitei într'o societate condamnată pieirii.

Pentru omul de rând este un pretext al imbecilității și al lenei.

*

Cei ce nu se pot ridica prin nimic, ce nu au alt merit de cât de a trăi ca celule — de multe ori parazite ale unei societăți — au arma denigrării și a flecărelii, ce, la urma urmelor se resfrânse tot asupra lor. Incercând să reduci totul la nivelul tău scăzut este o răsbunare a neputinței.

Astfel bolșevismul este cea mai teribilă școală a distrugerei, ca și Erostrat care a dat foc templul faimos de la Efes, dedicat Dianei pentru a deveni celebru.

Stalin se aseamănă cu nebunul din antichitate ca două picături de apă.

Toată experiența comunistă nu are la bază de cât o răsbunare și o încăpățânare criminală a semidoctului.

ULTUS

Maxime

1) Muzica? Dar ceresc ce apropie pe om de divinitate.

2) Poezia? Puntea de aur ce leagă cerul de pământ.

3) Iluziile? Curcubee înșelătoare pe orizontul irealului.

4) Inspirația? Mirul lui Dumnezeu pe fruntea muritorilor.

5) Poeții? Soli ai serafimilor ca să cânte frumusețile universului.

6) Zâmbetul? Masca inconștienții câte odată, a ipocriziei de multe ori.

7) Iubirea? Instinctul reproducerii.

8) Ura? Imboldul distrugerii.

9) Lașitatea? Copilul fricii.

10) Curajul? Supra energia sufletului.

11) Arta clasică? Simetrie și armonie din cari derivă frumosul.

12) Arta modernă? Mișcare și sensibilitate exagerată ce dau naștere la desechilibrul estetic.

13) Universul? Carte deschisă pentru toată lumea, dar puțini pot descifra tainele lui și mai puțini rămân pătrunși de frumusețile lui eterne.

14) Intre adevăr și minciună e atâta depărtare câtă e între lumină și întunerec.

15) Pe oamenii simpli îi înșală mediocritatea sgomotoasă a politicianilor după cum pietrele false încântă și înșeală pe necunoscători de pietre prețioase.

16) De când lumea, omenirea a iubit mai mult pe poeți de cât pe oamenii de știință; dovada cea mai bună că sufletul stă pe deasupra creerului; sufletul e flacăra ce mistue, rațiunea lumină rece de diamant.

NUȘI TULLIU

AFORISME

„Cunoaşte-te pe tine însuţi", era inscris pe frontispiciu templului din Delfi - Socrate şi-a luat această reflecţie ca o maximă de conduită a vieţii.

In cunoaşterea de tine stă împreună înţelepciune şi bobul de fericire ce-l poţi găsi în viaţă, în treacăt, din tine şi prin tine.

***

Politica este cea mai înaltă artă spune Aristotel — Tocmai de aceia reuşeşte aşa de rar, ca doctrină şi aplicare fiindcă o fac nechemaţi şi incapabili de cele mai multe ori.

S. R.

Incă o cooperativă legionară

La 13 Decembrie, s'a deschis la Silistra cooperativa legionară „Românul de mâine", perfect aranjată de legionarii locali şi înfiptă ca o stâncă românească într'un mediu minoritar irident.

Cu această ocazie, Căpitanul, cu un întreg stat major, a venit din Bucureşti să inaugureze această nouă biruinţă a comerţului legionar.

Peste două mii de legionari au făcut front în faţa Căpitanului lor trei sute douăzeci de călăreţi macedo-români i-au eşit întru întâmpinare, la câţiva kilometri de Silistra.

Impresionant şi sobru, măreţ şi aspru această demonstraţie legionară a marcat o importanţă istorică evenimentului.

La urările de credinţă absolută şi abnegaţie desăvârşită a legionarilor ale comandantului legionar Grigore Pihu, Căpitanul a săpat în marmura prezentului şi viitorului această cuvântare răspuns :

„Camarazi" !,

„După două mii de ani şi pentru alţi două mii de ani legionarul pune pasul său pe străvechiul pământ al Dobrogei.

„In urma lui vor rămâne oraşe, biserici, monumente, şosele, fabrici şi holde pline de aur.

„Duşmanilor cari ne stau în cale, am datoria, dintr'o creştinească pornire a inimei să le spun:

„Nu vă opuneţi, căci Dumnezeu este cu noi şi pasul nostru merge pe linia unui mare destin românesc".

„Sărbătorirea s'a terminat într'o înaltă atmosferă de cântece eroice şi în cea mai perfectă disciplină şi ordine.

Redactor-responsabil : SPIRU BUJGOLI

BUCUREŞTI
Tipografia ziarului „UNIVERSUL", Str. Brezoianu, 23—25. — C. 8224